

Wolfgang Paul Schmid

Vokiečių kalbininkas, pasaulinio garso indoeuropeistas, onomastas, baltistas, Lietuvos mokslų akademijos užsienio narys. Gimė 1929-10-25 Berlyne (Vokietija). Mirė 2010-10-22 Friedlande (Žemutinė Saksonija, Vokietija).

W. P. Schmido mokslinė veikla išties įspūdinga – beveik nėra istorinės lyginamosios ir bendrosios kalbotyros sričių, kurių jis nebūtų tyrinėjęs. Jo dėmesys aprėpė beveik visas indoeuropiečių kalbų grupes: indų-iranėnų, graikų, lotynų, oskų, hetitų, germanų, baltų, slavų, keltų, mesapų, trakų, frygų ir dar Pabaltijo finų, čigonų, jau neminint onomastikos, ypač hidronimijos tyrimų. W. P. Schmido baltistinės veiklos, patekusios į jo akiratį beveik nuo pat mokslinės karjeros pradžios, diapazonas buvo labai platus. Jis priklausė tai „senajai“ mokslininkų kartai, kuri pamažu išeina ir pasilieka jaunesniųjų kalbininkų vaizduotėje kaip nepasiekiamas idealas.

Nuo 1968 m. redagavo tęstinį leidinį „Indogermanische Forschungen“. Pradėjo leisti seriją „Hydronymia Europaea“ (nuo 1985 m.). Išleido knygas: „Baltų ir indoeuropiečių veiksmažodžio studijos“ („Studien zum baltischen und indogermanischen Verbum“, 1963), „Storia della lingua Latina“ (F. Stolz, A. Debrunner, W. P. Schmid, 1993), straipsnių rinkinį „Lingvistikos rinkinys“ („Linguisticae scientiae collectanea“, 1994). Tyrė Europos senąją hidronimiją. Baltų kalbas laikė svarbiu indoeuropiečių kalbų tyrimo šaltiniu. Daugelio hidronimijos tyrinėjimų pagrindu sukūrė Senovės Europos kalbų koncepciją, nustatė kalbų vietą indoeuropiečių kalbų areale, pagrindė seniausius (ankstesnius už baltų ir slavų santykius) baltų kalbų ryšius su germanų kalbomis. Parašė straipsnių apie S. Grunau kronikoje rastą maldos „Tėve mūsų“ tekstą, Z. Zinkevičiaus paskelbtą

lenkų-jotvingių žodynėlių ir kitų. Redagavo ir parašė komentarus veikalui „Kuršių nerijos kalba: Vieno mirštančio dialekto istorinės kalbotyros ir instrumentinės fonetikos studijos“ („Nehrungskurisch: Sprachhistorische und instrumentalphonetische Studien zu einem aussterbenden Dialekt“, 2 t., 1985–1995).

Dėl didelių mokslo laimėjimų profesorius W. P. Schmidas buvo išrinktas Mainco mokslų akademijos tikroju nariu (1966), vėliau – Humanitarinių ir socialinių mokslų skyriaus viceprezidentu (1976–1981 m. ir 1994–2000 m.), Latvijos mokslų akademijos užsienio nariu (1992), Lietuvos mokslų akademijos užsienio nariu (1994), Getingeno mokslų akademijos nariu korespondentu (1983), Saksonijos mokslų akademijos nariu korespondentu (1987), Vilniaus universiteto garbės daktaru (2000). Glaudūs ryšiai jį siejo su Lietuva ir Latvija, su lietuvių bei latvių kolegomis, ypač su a. a. profesoriumi Vytautu Mažiuliu.

W. P. Schmidas turėjo didelę baltistikos biblioteką, be jokios abejonės, vieną geriausių visoje Vokietijoje. Po profesoriaus mirties ši biblioteka nukeliavo ten, kur šiandien atgimsta Vokietijos baltistikos tradicija – į Frankfurto universitetą.

Didžiulis ir labai originalus W. P. Schmido indėlis į hidronimiją. Jis intensyviai tyrinėjo plataus arealo tarp Baltijos ir Reino upių vandenvardžius, nepamiršdamas nei Balkanų, nei kitų Europos žemių ar pusiasalių. Būtina paminėti profesoriaus W. P. Schmido būdingą nagrinėjimo bruožą: savo darbuose baltų kalbų duomenis jis visuomet pateikdavo indoeuropeistikos kontekste, kartu atsižvelgdamas į svarbius onomastikos faktus. Darydamas išvadas profesorius kaip retas laisvai ir plačiai operavo indoeuropeistikos, onomastikos ir baltistikos duomenimis.

Parengė

LMA Organizacinio sk. vyriausioji specialistė

Valerija Paškauskienė

Naudoti šaltiniai:

LMA archyvas, asmens byla.

Pietro U. Dini. *Baltistica*, 2011, T. 46, Nr. 2, p. 354–361.

Nuotrauka iš www.baltistica.lt